

OPONENTNÍ POSUDEK

diplomové práce

Název: Sociální dopady produkce výrobků na vybrané účastníky hodnotového řetězce

Autor práce: Bc. Markéta Kohoutková

Vedoucí práce: Ing. Marie Bednařiková, CSc.

Oponent: Ing. Jan Vávra, Ph.D.

Cílem předložené diplomové práce bylo zmapovat a ověřit míru povědomí a úroveň sledování sociálních dopadů na vybrané účastníky hodnotového řetězce podél životního cyklu produktu a to včetně možnosti jejich hodnocení. Autorka logicky nejdříve zmapovala základní pojmy formou cílené rešerše a následně provedla kvalitativní šetření v jedné konkrétní firmě. Zaměření práce lze hodnotit jako aktuální a přínosné, metodu postupu byla logická a forma výzkumu byla zvolena vhodně.

Práce je členěna do čtyř kapitol. Teoretická část práce je rozsahem přiměřená, základní pojmy životního cyklu, environmentálních a sociálních dopadů jsou vysvětleny přehledně a v přiměřené míře. Při mapování konkrétních sociálních dopadů na ostatní účastníky hodnotového řetězce (neboť spotřebitelé jsou sledováni pomocí jiných dopadů) byly podrobně vysvětleny v tematických okruzích dopady na úroveň hospodářské soutěže, prosazování sociální odpovědnosti, dodavatelské vztahy. V případě dopadu na respektování práv duševního vlastnictví působí tato dílčí část poněkud neukončeně a nevyváženě, neboť autorka v podstatě jen vymezila, o jaká práva se jedná, ale již není uspokojivě vysvětleno, jak mohou být tato práva narušena, jaké dopady případné porušení práv může vyvolat, popřípadě jak může podnik těmito okolnostem předcházet či porušení práv vůbec zjistit. Pro zpracování rešeršní části práce autorka využila celkem 40 literárních zdrojů, což svědčí o důkladném prozkoumání zvoleného tématu.

Praktická část práce si kladla za cíl prověřit úroveň povědomí a míru sledování sociálních dopadů na účastníky hodnotového řetězce (krom spotřebitelů) a to podél životního cyklu produktu. Původní záměr realizovat šetření ve dvou navazujících podnicích pro ověření skutečné míry sledování sociálních dopadů hodnotím jako velmi vhodný, bohužel však vzhledem k neochotě podniků nemohl být nakonec realizován, což nemůže být autorce vytýkáno. Nicméně úroveň práce tím byla ovlivněna. Kvalitativní výzkum tak byl proveden pouze v podniku Fatra, a.s. a v navazujících podnicích byl proveden pouze monitoring zveřejněných informací. Vzhledem k okolnostem se jedná o rozumné směřování práce. Autorka však se pokusila porovnávat informace z šetření na základě osobního dotazování se zveřejněnými informacemi odběratelů podniku Fatra a.s. Toto porovnání považuji za zkreslující, neboť podnik Fatra na základě šetření řeší problematiku dosti komplexně, kdežto odběratelé zdánlivě tuto oblast neřeší (soudě podle minima zveřejněných informací). Pravdou však je, že ani podnik Fatra a.s. o těchto svých aktivitách nijak neinformuje a pokud by byl posuzován stejnou metodikou, byly by výsledky naprosto odlišné.

Za zásadní problém realizovaného výzkumu považuji absenci jakéhokoli důkazu, který by potvrdil zjištěné informace z dotazování. Na základě vhodně sestaveného scénáře dotazování bylo totiž od personálního ředitele zjištěno, že podnik zná, monitoruje i reportuje **všechny** sociální dopady a indikátory související s účastníky hodnotového řetězce (krom spotřebitelů). Tato okolnost je přinejmenším nápadná a zcela v rozporu s faktem, že podnik navenek o sociálních dopadech nic nezveřejňuje a autorka měla vyvinout snahu toto zjištění ověřit například získáním zmíněných reportů. Pokud by se potvrdilo, že podnik skutečně

všechny dopady monitoruje a podle navržených indikátorů i vyčísluje, mohl by být označen za průkopnický uvědomělý a pravděpodobně by byl jediný v republice. Ověření cíle na základě sepsaných výsledků výzkumu tak považuji za zpochybnitelné.

Po formální stránce je předkládaná diplomová práce v pořádku, je psaná srozumitelně, s minimem chyb, logicky členěna do vhodně rozsáhlých kapitol. Po stránce metodické je práce rovněž v pořádku, řešerše i forma výzkumu byly zvoleny vzhledem k navrženým cílům vhodně. Výsledky, které studentka v práci publikuje, třebaže postrádají ověření a stoprocentní důvěryhodnost, přesto mohou být považovány za vědecky přínosné. Nemožnost ověřit reálnost získaných informací byla do značné míry ovlivněna porušením dohody ze strany podniků, ve kterých následně nebylo možné realizovat šetření a tato okolnost nemůže být autorce přičtena k tíži, přesto však autorka mohla i v omezeném časovém rozsahu učinit opatření, která by mohla zjištěné výsledky podpořit.

Otázky do diskuse v rámci obhajoby diplomové práce:

1. Bylo zjišťováno, komu jsou určeny reporty jednotlivých sociálních dopadů, když evidentně není zájemem podniku je zveřejnit? Pokud ne, proč?
2. Jaké jsou pravděpodobné důvody neochoty zveřejňovat informace o sociální odpovědnosti, kterou jste identifikovala u odběratelů (ale je patrná i u zkoumaného podniku)?

Předloženou diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji klasifikačním stupněm

velmi dobře - mínus.

Pardubice, 31. 5.2016

Ing. Jan Vávra, Ph.D.